

Alkuperäinen: VA/Koller 10 (päällysarkki kirjoitettu uudelleen)

Jäljennös: VA/Koller 10

Julkaisut: Saarnoja, s. 97-103

Hela Thuorestai 1847 ja 1854.*

Jos meille ainoastans täsä Elämäsä on toivo Christuksen päällä, niin me olema vihäljäisimät kaikia muita Ihmisiä. Pyhä Pavali todista täsä paikasa, mitä joka Christitty tunde todeksi, että jos Christityille ej olis se vakainen uskallus, että heille tulle parempi tilaisuus tämän vaivaloisen Elämän perästä, niin olisit he huonomat ja vihäljäisimat kaikia muita Ihmisiä: Sillä mailman Ihmisille on aina parempi ja hauskempi elämä, kuin christityille sen vuoksi nimittein, että christityille on aina suuri sota ja kilvoitus Mailman Perkelen ja Oman lihansa kansa, mutta suruttomalle ihmiselle ej ole ikävä koskaan / kuin silloin koska vaston käymiset tulevat mailmasa, eli myös² silloin koska tavara ja terveys puuttu, Ettej he jaxa enä iloita ja hauska pitä mailmasa. Silloin tulle myös Mailman orjalle ikävä, mutta hän Ej tiedä mitään sitä sodasta, ja kilvoituksesta, josa yhden Christityn täyty olla, sekä sisellesesti että ulkoapäin: sisellisesti on christitylle yxi hirmuinen sota, mailman perkelen ja oman lihansa kansa, ulkoapäin yxi hirmuinen sota Mailman kansa, josa Mailman ihmiset pilkavat ja nauravat, ja vastuttavat, ja vielä vainovat händä; saapi kyllä yxi Christitty ussein varoita hengensä, niin suuri viha ja vaino käypi Mailmasa Christityin päällä. Kuingas pitä siis yhden christityn tuleman aikaan³ / hengellisten ja mailmallisten vihollisten keskellä, jos hänellä ej olis se autuallinen toivo ja vahva uskallus, että tämän vaivan ja rauhattomuden perästä, kerran tule rauha ja lepo. Koska siis P. P. oli luetellut kaikki, mitä hän oli saanyt kärsia christillisyyden <syden> tähden, niin kirjoita hän nämät merkilliset sanat (1. Cor) Jos meillä ainoastans täsä Elämäsä on Toivo Christuxen päällä, niin me olema vihäl-

1 -* k: -

2 k: -

3 (alkulehti kirjoitettu uudelleen)

jäisemät kaikkia muita ihmisiä.

Ja vissimästi olisit christityt kaikein huonomat ja vihäljaisimat luondokappalet maan päällä, jos heille ej olis muta iloa odotettava, kuin mitä mailma anda. / saisit kyllä mailman lapset naura christityillä, ja kutsua heitä hulluxi, jos muutta perustusta ej olisi chr. kuin se ilo, jota mailma anda. Jos chr. ej olis parempi ilo toivosa, kuin se ilo, jota mailma anda: niin olis heidän kyllä syyttä sanoa niin kuin Pavali samasa paikasa matki mailman Ihmisten arveluxia: syökämä ja juokama, sillä huomena tule kuolema. Niin ajatele mailman Ihminen, jolla ej ole yhtään vakaista tietoa tulevaisen mailman ilosta; syökäm ja juokam; ej ole Vissi tieto tulevaisesta elämästä millinen etu meille siellä on: syökäm ja juokam, ja olkame iloiset, niin kauvon kuin tämä elämä räkkä⁴; ej ole / tieto, mikä ilo meillä tule kuoleman jälkeen. Ja niin se vielä arvele mailman Ihminen: Ej hän Jumala mahda olla niin kova, että hän kielläis viatoinda iloa. Ja viatto-maxi iloxi mailman ihminen kutsu senkaltaisia lihan huvituxia, joita hän ej saatta heitä: Niin pitävät huorat huoruden synnin luvallisena, ja juomarit kutsuvat juopumuxen viattomaxi iloxi. Sanovat vielä muutamat että Ihminen tule oikein Jumalalisexi, koska viina ilahutta sydämän. Mixej⁵? muuttamat Ihmiset tulevat niin Jumalisexi viinasa, että kyynelet putovat niin kuin rakket maan päällä; ja luullan tavallisesti, että ne kyynelet, jotka putovat juopuneitän silmistä, ovat katumuxen kynelet mutta yxi christitty, joka on itse koetellut, / kuinga katkerat oikian katumuxen kynelet ovat, ej saatta muutta kuin kauhistua, koska hän näke viina kyneleitä juoxevan suruttoman Ihmisen silmistä, sillä Christityn luondo tundepi, että ne viina kynelet, ej ole muu kuin lohikärmän kynelet. Kuitengin luulevat mailman lapset, että viina kynelet, ovat katumuxen kynelet; taitavat huoran kynelet myös olla katumuxen kynelet: Sananlasku on, että pahankurinen vaimo ej lakka torumasta, ennen kuin hän itke. Liennävätkopä⁶ pahankurisuden kynelet olla katumuxen kynelet. Tuskin se on uskottapa. Kuitengin brukavat mailman lapset niin tehdä: he

4 k: kestää

5 S: Mixi

6 k: Mahtaneeko

itkevät viinasa; he itkevät vihasa. / Ja koska taas toinen vuoko⁷ tule, ovat he nauramasa ja hauska pitämäsä, kiromasa ja tappelemasa - Ja sentähden tulevat ne sanat todexi, kuin Pyhä Pavali panne Jumalattoman suuhun: syökäma ja juokame, sillä huomena tule kuolema.

Jos nyt christityillä ej olis muutta perustusta, kuin ainoastans se mailman ilo niin olisit he vissimästi huonomat ja vihäljäisemat luondokappalet maan päällä. Sillä Christityt ej saatta mailman iloa nautitta ja ovat niin muodon sitä iloa paitsi, joita Mailman ihmiset pitävät. He ovat niin palttunet⁸ mailman ilosta, ettej he tohdi enää maista siitä ilojuomasta josta mailman lapset ottavat lohdutuxen itsellänsä Koska heille on muret. / Mutta toisexi ovat myös christityt ussein⁹ sisellisesä murhesa ja sydämän ahdistuxesa oman tunnon soi-mausten tähden, koska he tundevat niin paljon Syndiä tygönän-sä, joista he tahtoisit vapahdetuxi tulla, mutta ej päse: Ja kolmanexi ovat christityt pilkatut ja vihatut mailman lapsil-da, jotka ej anna christityillä rauha. Jos nyt Christityille ej olis muutta perustusta, kuin ainoastans se olkonainen etu, joka christillisyydestä tule: niin olisit he vissimästi kaik-kein huonomat luondokappalet maan päällä, joidenga päällä mailman lapset saisit sylkea juuri vasta suutta. Ja / sentähden sano myös P. P. Ensimeisillä Christityille Corintisä, jotka olit alkanet epäilemään siitä tulevaisesta autudesta: Jos meille ainoastans tässä Elämäsä on toivo Christuxen päällä, niin me olema vihäljäisimät kaikkia muita ihmisiä maan päällä.

Meidän pitäis tänä päivänä perän ajatelemaan, mingä päällä ne ihmiset luottavat, jotka uskonsa tähden Vahpahtajan pääl-lä, tulevat pilkatuxi ja vihattavaxi mailmalda: mutta nosta-kama esinä meidän sydämämme Taivaiseen päin, ja pyydäkämä ylösvaalaistusta siellä, että saisime oikian tiedon ja Ymmär-ryxen P. H. kautta. Isä meidän /

Prop.¹⁰ minge päällä Jesuxen Opetuslapset luottaisit, jotka

7 k,S: vuoro

8 k: arastuneet

9 k: -

10 k: -

menit saarnamaan Evangeliumia, vaikka Jesus oli mennyt ylös Taivaseen, ja jättänyt heitä¹¹ ilman turvatta maan päällä.

Koska Opetuslapset rupeisit seuramaan Jesusta, oli heillä se väärä usko, että Jesus tule maallisexi kuningaxi, ja Opetuslapset Jesuxen kautta luullit tulevansa mailmallisexi Herroixi ja virkamiehexi; he ¹²luullit Jesuxen kautta* voitavansa suuren Kunnian ja rikkauden mailmasa. mutta tämä toivo meni kokonans hukkan, / koska Jesus kuoli ristin päällä. mutta hänen ylösnousemisensa jälkeen rupeisit he taas uskomaan, että Jesuxen piti jälleen rakendamaan Israelin valdakunnan. Kuitengin meni sekin toivo hukkan, koska Hän astui ylös Taivaseen ja jätti heitä maan päällä. He rupeisit siitä ajasta saakka Ymmärtämän, ettej Jesus koskan tule maallisexi Kuningaxi; vaan hengellisexi Kuningaxi, vaikka Opetuslapset Odotit aina, että Jesuxen piti tulla takaisin taivasta vähän ajan perästä; Opetus lapset olit siinä uskosa, että viimeinen duomio ej tule, ennen kuin he ennättäisit kuolla. Ja tämä oli yxi asia, mingetähden / Opetus lapset pyörsit ilolla ja riemulla takaisin öljymäeldä, Ejkä tullet myrhellisexi enää, vaikka Jesux jätti heitä maan päällä. Nyt kysytään siis, mitä hyvä Opetus lapset Odotit Itsellänsä, koska he Jesuxen Taivaseen Astumisen jälkeen menit saarnamaan Evangeliumia Ejkä saanet sen vaivan edästä yhtään maallista Etua, vaan saivat sitä vastan kärsiä niin paljon tuska vaiva ja vastahakoisuutta mailman lapsilda. Opetus lapset kutsuttin sen aikaisilda Ihmisilda vieteliäxi ja vääräxi opetajaxi, jotka Oman voitonsa tähden vietelit Ihmisiä puolensa ja exytit sitä yxinkertaista / väkeä; siitä oikiasta mosexen uskosta luopumaan, ja väärä Oppia kundelemaan. Sentähden olivat kirjanoppinet ja Fariseuxet kovin vihaiset opetus lapsilla, ja tahdoit aivan Lain kautta pois juuritta joka ainoan Hengen¹³, joka christityxi kutsutiin. Minge voiton ne luullit saavansa siitä, jotka olit jättänet kaikkia Elatus keinoja, ja tulit köyhäxi, vihattavaxi ja tapetuxi christillisyyden tähden. Minge päällä he luottaisit, jotka niin paljon sait kärsiä christin uskon tähden. Jos senkaltaisia Ihmisiä nyt ilmestyis mailmasa,

11 k: heille

12 -* k: -

13 k: kansan

jotka kävisit kaupungista kaupunkiin, ja kylästä kylään, ja rupeisit neuvomaan Ihmisiä christillisyyteen, niin kattotaisin heitä juuri hulluxi. Pelkävät pä mailman lapset, että nekin tulevat / hulluxi, jotka rupevat kirja lukemaan, ja sydämen hartaudella tutkimaan Jumalan Sana. Mailman lapset luullevat, ettej tarvitse Ihminen juuri paljon lukea: he luottavat järjensä päällä, ja pitävät itsensä viisana, ja kaikki, kuin ej mahdu heidän päähänsä, kattotaan hulludexi. Ejkö sitte tule todexi se sana, jonga Apost. Pavali kirjoita, että se sana rististä on yxi hullus mailman viisaille. Ej ole Ihmet, että Se sana Rististä pidetään hulludena Mailman viisailda, koska netkin, jotka ovat tyhmät ja taittamat[+tomat] luullevat tiettävänsä niin hyvin kuin joku Pappi Kuinga autuaxi tullaan. Jonga vanha Adami on Skoulanyt, se Selittä Jumalan Sanan oman päänsä jälkeen; ja hänen ymmarryxensä jälkeen, pitäis¹⁴ Ihmisen tuleman autuaaxi vähällä vaivalla, ilman / oikiata katumuxetta, ilman Elämän parannuxetta, sati hän välttä niitä Julmembia rikoxia ettej hän tule kiini Laisa. Se näky olevan perustuxena niille, jotka ottavat viisauden luonnolliselta järjeldäns, ja ovat mielestänsä viisat, vaikka heidän elämänsä on kohdastansa Sotivainen Christuxen oppia vastan.

P. P. sano, että se sana Rististä on Grekiläisillä hullus, ja Judalaisilla pahennus. Tämä Apostolin Sana <on> täytetään vielä näinakin aikoina. Grekiläiset olivat siihen aikaan mailman viisat, jotka otit viisaudensa luonnolliselta järjeldä; ja heidän uskonsa perustus oli luonnollinen siiveys. Judalaisilla oli kuollut usko pääkallosa, ja heidän uskonsa perustus oli se että Laki pittä täyttemään; koska nyt Jesuxen opetus lapset / rupeisit saarnamaan Evangeliumia siitä Ristinnaulitusta Vapahtajasta, niin tuli se sana Rististä Judalaisille pahennuxexi. He rupeisit vihamaan Jesuxen opetus lapsia, jotka tahdoit ryöstä heildä heidän vanhan kuollun uskonsa. - Nyt tahtovat tämän aikaiset viisat ja suukristityt aja sen sanan Rististä valhexi; Suuchristityt, joidenga pääkallosa se kuollut usko on juurtunut, luottavat sen kuollen uskonsa päällä, ja luullevat tulevansa autuaxi uskon kautta Jesuxen Chr. päällä; Mutta ej he tahdo Jesuxen Ristiä kanda;

he tahtovat ilman vaivatta tulla Taivaiseen. / Ja jos joku christitty tahtois kaivata ulos kuollun uskon heidän pääkallostansa, niin he suuttuvat varsin, ja katsovat karsasti christityin päällä, jotka tahto ryöstä heidän vanhan uskonsa. mutta ne toiset taas, jotka luottavat siveydensä päällä, ej vihti kuulla sitä sana Rististä; Sillä Mailman siviät Ihmiset ej tarvitse katumuxesa olla, ejkä parannusta tehdä: ja niin muodon tulevat Jesuxen Opetus lapset pilkatuxi mailman viisailda, ja vihattavaxi Judalaisilda - Mutta minges päällä ne luottavat, jotka ej paltu¹⁵ koskan / saarnamasta Evangeliumia ja puhumasta christillisyydestä, vaikka heitä vihataan ja pilkataan sekä Judalaisilda että Grekiläisildä; Grekiläiset sanovat, että christillisuus oli yxi ihmellinen taikaus; Judalaiset sanovat, että se on yxi väärä oppi; ja kaikki mailman jouko on siinä uskosa, että christityt semmoisena, kuin he nyt ovat, painavat koko seurakunnan, tekevät rauhottomuden ihmisille, ejkä anna siviällä ja kunniallisille Ihmisillä <rauha> Oman tunnon rauha. - mutta jos christityt Ej anna Ihmisillä oman / tunnon rauha, niin pitäis mailman siviät Ihmiset ja myös kuollen uskon tunnustajat viisamaan¹⁶, että heille on oikia elävä ja autuaxi tekeväinen usko, joka osotta itsensä eläväxi totisesa Christillisesä Rakkaudesä, eli Lutheruxen opin jälkeen, josa me olema ylöskasvatetut, pitäis Ihmisen tuleman christityxi seuravaisella tavalla 1: totinen katumus eli suru ja murhe synnin ylitse, josta myös Elämän parannus alka, 2. Elävä usko Christuxen päällä: 3. Christillinen rakkaus ja hyvät työt, jotka vuottavat uskosta. Tämä on nyt yxi lyhykäinen Armon järjestys / joka ej ole otettu ilmasta, ejkä luonnollinen järki oli sitä ulos ajatellut; vaan se Armon järjestys on juuri P. R. otettu ja sen päällä perustettu; Ja niin vahvista myös chr. Oma koetelemus, että niin on P.H. heitä kurittanut, nuhdellut ja ylös kasvatanut ja Ihmisexi saattanut; ja niin on saarnattu täsä kin paikasa, että luondokappalet ja villi Ihmiset, saattavat tulla Ihmisexi P.H. Skoulosa totisen katumuxen ja parannuxen kautta, jos he andaisit itsensä talutta, ja P.H. johdatetta sinnekäsin, kusa val/keus on. Mutta Muuttamat luondokappalet

15 k: kylläy

16 k: näyttämään

ovat otamokat¹⁷; ej P.H. saatta niitä talutta, ennen kuin ne¹⁸väändyvät (=näändyvät?) ja nälkyvät*. Muutamilla on niin kangiats niskat, ettej he myötä ollengan, sinne käsin kuhunga ihminen tahto vaan sinne käsin he riestavat¹⁹ ja riendävät, josa hukkat ovat. Mistäs Luondokappale ja villi Ihminen ymmärtä, että hukka esinä kisko ja raata sen luondokappalen, joka irti juoxe mettäsä: mutta se, joka on rihmasa kiini varjele hengensä. Ej Hukka tohdi sen parin ruveta, jonga hän näke olevan rihmasa kiini. Mutta mistäs Sarvipäinen luondokappale / sen tiettä: ej ole hänellä sitä järkeä, että hän saattais sen ymmärtä, että hukka ej tohdi sen parin ruveta, joka on rihmasa kiini; Ej luondokappalleillä ole siitä järkiä, että he saattaisit ymmärtä, kuinga Hukka esinä kisko ja raata sen luondokappalen, joka irti juoxe mettäsä. He luottavat jalkainsa päällä ja Sarvinsa päälä Mutta Sautatelevat²⁰ yhtä hyvin, vaikka ovat nopeat juoxemaan. Ja mitä sarviin tule, niin se on yxi tietty asia ettej järjättömät luondokappalet saatta niiden²¹ kansa hengensä varjella; koska Sydän on heille niin arka, että he lähtävät varsin jalkoin, niin pian kuin he hajun tundevat hukasta. / ²²Jos he juoxisit Paimenen tygö, niin olis heille tuva paika sjellä. Mutta ussiamat seka porot ja keiturit juoxevat aivan mettän päin koska hukka aja heitä takka. Kuitengin on se Meidän toivome ja uskalluxeme Jumalaan, että lampat, jotka tundevat Paimenda, juxevat Paimenen tygö, kusa he löytävät turvapaika. Ja koska he tulevat Paimenen tygö, verisenä ja peljestettynä, haavoisa ja vapis-ten, otta Paimen ja voitele heidän haavojansa viinalla ja öljyllä, ja johdatta heitä parhalle laitumella, ja koska ilda tulle, laske Paimen heitä Lammas huoneseen. Siinä uskallukse-
sa ovat myös Jesuksen opetus lapset vaeldanet läpi mailman ja ovat sentähden / P. Hengen voiman kautta saarnanet Evange-
liumia kaikille luoduille, vaika heidän kuingansa jätti heitä

17 k: oppimattomat

18 -* k: ovat näljältä nääntymäisillään;
S: näändyvät ja nälkyvät

19 k: ryöstävät

20 S: Suutatelevat

21 S: suden

22 (loppulehti kirjoitettu uudelleen)

yxistänsä ²³maan päällä*. Jesuxen opetuslapset ovat aina odot-
tanet duomiota ²⁴Ja kaikki oikiat Christityt odottavat duo-
miota.* He odottavat Engelin lupauxen jälkeen, että se ristini-
naulittu ja orjantappuroilla Kruunattu Kuningas tulle pian
duomitsemaan ja kostamaan niiden verta jotka totuden ja Jesu-
xen christuksen tunnustuxen tähden ovat Mailman orjilda ja
Perkelen joukolda tapetut. He odottavat, koska he pääsevät
vastanottamaan sitä Taivallista ylkä joka on omiansa korjava
pois maasta, ja ottava kansansa Taivaseen, kusa he saavat
iloita Hänen kansansa ijankaikkisesti. Aut Jesu, ett aike se
autuas pian jouduis, että ne harvat sjelut, jotka sinun
päällästi turvavat, pääsisit pian sinun tygös. amen.

23 -* k: mailmaan

24 -* k: -